

Βρυξέλλες, 8.6.2021
C(2021) 4223 final

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8.6.2021

σχετικά με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8.6.2021

σχετικά με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου

Η ΑΙΤΗΣΗ ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο του ρόλου της ως θεματοφύλακα των Συνθηκών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) παρακολουθεί την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από τα κράτη μέλη υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)¹.

Στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) των κρατών μελών μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να διατυπώσει τις απόψεις της σχετικά με την εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων των σχετικών νομικών πράξεων ή να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή τους. Οι ΕΑΑ μπορούν επίσης να ζητήσουν από την Επιτροπή να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 215 της ΣΛΕΕ.

Η Επιτροπή έλαβε δύο αιτήσεις γνωμοδότησης από μια ΕΑΑ όσον αφορά την εφαρμογή των οικονομικών μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου² («κανονισμός»). Δεδομένου ότι οι δύο αυτές αιτήσεις αφορούν την ίδια νομική διάταξη, θα αποτελέσουν αντικείμενο ενιαίας γνωμοδότησης της Επιτροπής.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού, απαγορεύεται στους οικονομικούς φορείς της ΕΕ να διαθέτουν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, άμεσα ή έμμεσα, στα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού, ή προς όφελός τους³.

Πρώτη αίτηση γνωμοδότησης

Ένα καταχωρισμένο πρόσωπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού είναι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου μη καταχωρισμένης, μη ενωσιακής οντότητας («οντότητα Α»). Σύμφωνα με την ΕΑΑ και με βάση το καταστατικό της οντότητας Α, ο εν λόγω διαχειριστικός ρόλος καθιστά το καταχωρισμένο πρόσωπο υπεύθυνο για τη διοργάνωση των εργασιών του διοικητικού συμβουλίου της οντότητας Α και τη διασφάλιση της επιτυχούς εκπλήρωσης των καθηκόντων του διοικητικού συμβουλίου από τα μέλη του. Με τη σειρά

¹ Σύμφωνα με τις Συνθήκες, μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να παράσχει νομικά δεσμευτικές ερμηνείες του δικαίου της Ένωσης.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, ΕΕ L 78 της 17.3.2014, σ. 6 έως 15.

³ Το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού προβλέπει τα εξής: «Κανένα κεφάλαιο ή οικονομικός πόρος δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς, ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που συνδέονται με αυτά ή προς όφελός τους, όπως περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι».

της, η οντότητα Α κατέχει θυγατρική εταιρεία με έδρα σε κράτος μέλος της ΕΕ («θυγατρική της ΕΕ»).

Η ΕΑΑ υποβάλλει τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1.1 Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν και τις διαθέσιμες πληροφορίες από ανοικτές πηγές, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο ελέγχει την οντότητα Α;

1.2. Εάν ναι, απαγορεύει ο κανονισμός σε φορέα της ΕΕ να πραγματοποιεί πληρωμές στη θυγατρική της ΕΕ που ελέγχεται από την οντότητα Α για την αγορά προϊόντων που προέρχονται από την οντότητα Α; Απαγορεύει ο κανονισμός σε τράπεζα της ΕΕ την επεξεργασία αυτών των πληρωμών;»

Δεύτερη αίτηση γνωμοδότησης

Σύμφωνα με την ΕΑΑ, ένα καταχωρισμένο πρόσωπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού ελέγχει μη καταχωρισμένη, μη ενωσιακή οντότητα («οντότητα Β»). Τα αγαθά που παράγονται από την οντότητα Β πωλούνται από εταιρείες με έδρα σε τρίτες χώρες («ενδιάμεσοι φορείς τρίτων χωρών») σε οικονομικούς φορείς της ΕΕ.

Η ΕΑΑ υποβάλλει τα ακόλουθα ερωτήματα:

«2.1. Απαγορεύει ο κανονισμός στους οικονομικούς φορείς της ΕΕ να πραγματοποιούν πληρωμές υπέρ μη ενωσιακών οντοτήτων που ενεργούν ως ενδιάμεσοι φορείς τρίτων χωρών για προϊόντα της οντότητας Β που ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο;

2.2. Απαγορεύει ο κανονισμός στις τράπεζες της ΕΕ να επεξεργάζονται πληρωμές από τους εθνικούς λογαριασμούς οικονομικών φορέων της ΕΕ στους λογαριασμούς των αναφερόμενων μη ενωσιακών οντοτήτων, εάν οι εν λόγω συναλλαγές βασίζονται σε τιμολόγια που εκδίδονται για τα προϊόντα της οντότητας Β που ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο;

2.3. Εάν ένας οικονομικός φορέας της ΕΕ αγόρασε τα εν λόγω προϊόντα από οικονομικό φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ο οποίος τα είχε αποκτήσει αυτοτελώς από άλλον μη ενωσιακό φορέα, αυτό θα συνιστούσε παράβαση του κανονισμού από τον αγοραστή φορέα; Ομοίως, θα συνιστούσε παράβαση του κανονισμού η επεξεργασία των υποκείμενων συναλλαγών από τράπεζα της ΕΕ;»

ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Πρώτη αίτηση γνωμοδότησης

Ερώτημα 1.1

Η Επιτροπή έχει προηγουμένως επισημάνει⁴ ορισμένα κριτήρια τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί αν μια νομική οντότητα ελέγχεται από άλλο πρόσωπο ή οντότητα, δηλαδή αν το πρόσωπο ή η οντότητα «δύναται να ασκεί και πράγματι ασκεί καθοριστική επιρροή στη συμπεριφορά της εν λόγω άλλης οντότητας». Αυτά τα κριτήρια είναι τα ακόλουθα:

«α. το δικαίωμα διορισμού ή ανάκλησης της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας·

⁴ Απάντηση στην ερώτηση 9 στις συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα της ΕΕ στη Συρία (https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en).

β. η χρήση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου ή της οντότητας·

γ. η εις ολόκληρον αλληλέγγυα ευθύνη για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του νομικού προσώπου ή της οντότητας, ή η εγγύηση των υποχρεώσεων αυτών·

δ. η άσκηση επιρροής όσον αφορά την επιχειρηματική στρατηγική, την επιχειρησιακή πολιτική, τα επιχειρηματικά σχέδια, τις επενδύσεις, το δυναμικό, την παροχή χρηματοδότησης, τους ανθρώπινους πόρους και τα νομικά ζητήματα·

ε. η δημιουργία ή η διατήρηση μηχανισμών για την παρακολούθηση της εμπορικής συμπεριφοράς του νομικού προσώπου ή της οντότητας·

στ. άλλες ενδείξεις, όπως η χρήση της ίδιας επιχειρηματικής διεύθυνσης ή της ίδιας επωνυμίας, που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σε τρίτους την εντύπωση ότι οι δύο οντότητες αποτελούν στην πραγματικότητα μέρος της ίδιας επιχείρησης.»⁵

Κατά την άποψη της Επιτροπής, εάν κριθεί ότι το κατονομαζόμενο πρόσωπο έχει τον έλεγχο της οντότητας Α, μπορεί να συναχθεί, κατά τεκμήριο, ότι ο έλεγχος εκτείνεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν ονομαστικά σε αυτή⁶.

Η ΕΑΑ είναι αρμόδια να αποφανθεί τεκμηριωμένα κατά πόσον τα στοιχεία που έχει προσδιορίσει ως συνδέοντα το καταχωρισμένο πρόσωπο με την οντότητα Α ισοδυναμούν με την εκπλήρωση οποιουδήποτε από τα κριτήρια αυτά ή άλλων που μπορεί να αποδεικνύουν ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο ασκεί έλεγχο επί της οντότητας Α. Η εν λόγω διαπίστωση θα πρέπει να γίνει υπό το πρίσμα των ανωτέρω διευκρινίσεων, λαμβανομένων υπόψη όλων των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η ΕΑΑ και των ειδικών περιστάσεων της υπόθεσης. Η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να προβεί σε αυτή την τεκμηριωμένη διαπίστωση για λογαριασμό των ΕΑΑ.

Ερώτημα 1.2

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ερώτημα αυτό με βάση την παραδοχή ότι η αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών από την ΕΑΑ καταδεικνύει τελικά ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο ασκεί έλεγχο επί της οντότητας Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού, απαγορεύεται σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ να διαθέτουν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, άμεσα ή έμμεσα, σε καταχωρισμένα πρόσωπα ή προς όφελός τους.

Η Επιτροπή έχει ήδη αποφανθεί ότι η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε μη καταχωρισμένη οντότητα, η οποία τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο καταχωρισμένου προσώπου, οντότητας ή φορέα, ισοδυναμεί με έμμεση διάθεσή τους στο εν λόγω πρόσωπο, οντότητα ή φορέα⁷. Κατά συνέπεια, «εάν η κυριότητα ή ο έλεγχος διαπιστώνεται βάσει της ενδεδειγμένης διαδικασίας δέουσας επιμέλειας, η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε μη κατονομαζόμενα νομικά πρόσωπα ή οντότητες τα οποία τελούν υπό την κυριότητα ή τον

⁵ Τα κριτήρια αυτά, αν και δεν ταυτίζονται, αντικατοπτρίζουν κατ' ουσίαν εκείνα που καθορίζονται στην παράγραφο 63 των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ. Βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ για την αποτελεσματική εφαρμογή περιοριστικών μέτρων (έγγρ. 8519/18) (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/el/pdf>).

⁶ Γνώμη της Επιτροπής επί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου, της 19.6.2020 [C(2020) 4117 final].

⁷ Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα της ΕΕ στη Συρία (https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en). Βλ. επίσης γνώμη της Επιτροπής επί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου, της 19.6.2020 [C(2020) 4117 final].

έλεγχο καταχωρηθέντος προσώπου ή οντότητας, θα θεωρείται κατ' αρχήν ως έμμεση διάθεση αυτών στο καταχωρηθέν πρόσωπο ή οντότητα, εκτός εάν μπορεί ευλόγως να αποδειχθεί, κατά περίπτωση και με προσέγγιση βασιζόμενη στην ανάλυση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι δεν θα χρησιμοποιηθούν από ή προς όφελος του εν λόγω κατονομαζόμενου προσώπου ή οντότητας»⁸.

Όπως εν γένει οι μητρικές εταιρείες ασκούν τον έλεγχο και την κατεύθυνση των δραστηριοτήτων των θυγατρικών τους, κατά την άποψη της Επιτροπής, από τη στιγμή που διαπιστώνεται ο έλεγχος από καταχωρισμένο πρόσωπο επί μη καταχωρισμένης οντότητας, μπορεί να συναχθεί, κατά τεκμήριο, ότι ο έλεγχος εκτείνεται και στις θυγατρικές και στα περιουσιακά στοιχεία της μη καταχωρισμένης οντότητας. Το τεκμήριο αυτό μπορεί να ανατραπεί, κατά περίπτωση, από τη θυγατρική της ΕΕ, εάν μπορεί να αποδείξει ότι ορισμένα ή όλα τα περιουσιακά στοιχεία της βρίσκονται εκτός του ελέγχου της μητρικής οντότητας ή ότι η μητρική οντότητα στην πραγματικότητα δεν ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο⁹.

Ως εκ τούτου, η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε μια τέτοια θυγατρική θα ισοδυναμούσε με έμμεση διάθεσή τους στο καταχωρισμένο πρόσωπο, εκτός εάν μπορεί ευλόγως να αποδειχθεί, κατά περίπτωση και με προσέγγιση βασιζόμενη στην ανάλυση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι δεν θα χρησιμοποιηθούν από το εν λόγω καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

Μετά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, η ΕΑΑ φαίνεται να έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση, η θυγατρική της ΕΕ ελέγχεται από την οντότητα Α, η οποία με τη σειρά της ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο.

Ο τόπος σύστασης των θυγατρικών αυτών, και ιδίως το αν έχουν συσταθεί σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, δεν έχει καμία επίπτωση στην εκτίμηση αυτή, εκτός εάν οι νομικές πράξεις της ΕΕ με τις οποίες θεσπίζονται τα περιοριστικά μέτρα περιέχουν σχετική ρητή διάταξη. Αυτό δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση.

Όλοι οι οικονομικοί φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, πρέπει να καθιερώσουν τις απαιτούμενες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας και να διενεργούν τους κατάλληλους ελέγχους, προκειμένου να αποφεύγονται οι παραβιάσεις του κανονισμού. Οι διαδικασίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν έλεγχο, εκτίμηση κινδύνου, πολυεπίπεδη δέουσα επιμέλεια και συνεχή παρακολούθηση.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, ο οικονομικός φορέας της ΕΕ ο οποίος έχει συνάψει συμβατική σχέση με τη θυγατρική της ΕΕ που ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο και ο οποίος εκκινεί τη σχετική μεταφορά κεφαλαίων φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τις μεταφορές αυτές. Πάντως, κάθε οικονομικός φορέας της ΕΕ πρέπει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ και να διενεργεί τους κατάλληλους ελέγχους, όπως αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους. Κατά συνέπεια, οι τράπεζες της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζουν μηχανισμούς δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλίζουν ότι η διεργασία εκτέλεσης μιας πληρωμής που συνδέεται με υποκείμενη συναλλαγή δεν οδηγεί στην έμμεση διάθεση κεφαλαίων σε καταχωρισμένο πρόσωπο. Η μη συμμόρφωση της εν λόγω τράπεζας της ΕΕ με την υποχρέωση αυτή μπορεί να συνιστά παραβίαση του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού από πλευράς της. Επιπλέον, η

⁸ Απάντηση στην ερώτηση 9· βλ. επίσης παράγραφο 66 των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ.

⁹ Γνώμη της Επιτροπής επί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου, της 19.6.2020 [C(2020) 4117 final].

τράπεζα της ΕΕ θα πρέπει να ενημερώσει αμέσως την ΕΑΑ και την Επιτροπή, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 8¹⁰ του κανονισμού.

Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 9 του κανονισμού απαγορεύει σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, να συμμετέχουν, «εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστρατήγηση των μέτρων του άρθρου 2» του κανονισμού.

Τα ανωτέρω στοιχεία ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού, το οποίο ορίζει ότι οι ενέργειες των οικονομικών φορέων της ΕΕ «δεν θεμελιώνουν κανενός είδους ευθύνη αυτών, εάν δεν γνώριζαν και δεν είχαν εύλογη αιτία να υποπτευθούν ότι με τις ενέργειές τους θα παραβίαζαν τα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό», συμπεριλαμβανομένων εκείνων του άρθρου 2 παράγραφος 2.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι η πραγματοποίηση πληρωμών σε θυγατρική της ΕΕ που ελέγχεται από την οντότητα Α ισοδυναμεί με τη διάθεση των πόρων των πληρωμών στη δεύτερη. Στον βαθμό που η οντότητα Α ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο, οι πληρωμές μπορεί να θεωρηθεί ότι διατίθενται έμμεσα στο καταχωρισμένο πρόσωπο. Επομένως, οι εν λόγω πληρωμές απαγορεύονται, εκτός εάν έχουν εγκριθεί από την ΕΑΑ, σύμφωνα με μία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στον κανονισμό, ή εκτός εάν αποδεικνύεται ευλόγως, κατά περίπτωση και με προσέγγιση βασιζόμενη στην ανάλυση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, ότι τα κεφάλαια δεν θα χρησιμοποιηθούν από το καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του. Οι τράπεζες της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζουν τις κατάλληλες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας, ώστε να αποφεύγεται η περίπτωση όπου η διεκπεραίωση μιας πληρωμής προς μια συγκεκριμένη μη καταχωρισμένη οντότητα οδηγεί στην έμμεση διάθεση κεφαλαίων σε καταχωρισμένο πρόσωπο.

Δεύτερη αίτηση γνωμοδότησης

Ερώτημα 2.1

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ερώτημα αυτό και τα υπόλοιπα ερωτήματα με βάση την παραδοχή ότι η αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών από την ΕΑΑ καταδεικνύει τελικά ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο ασκεί έλεγχο επί της οντότητας Β.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού, απαγορεύεται σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ να διαθέτουν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, άμεσα ή έμμεσα, σε καταχωρισμένα πρόσωπα ή προς όφελός τους.

Όπως αναφέρεται στη απάντηση στο ερώτημα 1.2, η Επιτροπή έχει ήδη αποφανθεί ότι η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε μη καταχωρισμένη οντότητα, η οποία τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο καταχωρισμένου προσώπου, οντότητας ή φορέα, ισοδυναμεί με έμμεση διάθεσή τους στο εν λόγω πρόσωπο, οντότητα ή φορέα¹¹.

¹⁰ Το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου προβλέπει ότι «(...) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, οι οντότητες και οι οργανισμοί: α) παρέχουν αμέσως κάθε πληροφορία που μπορεί να διευκολύνει τη συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, (...) στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν ή ευρίσκονται, και τη διαβιβάζουν, απευθείας ή μέσω του κράτους μέλους, στην Επιτροπή.»

¹¹ Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα της ΕΕ στη Συρία (https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en). Βλ. επίσης γνώμη της Επιτροπής επί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου, της 19.6.2020 [C(2020) 4117 final].

Στην προκειμένη περίπτωση, ο οικονομικός φορέας της ΕΕ έχει αγοράσει τα αγαθά από μη καταχωρισμένο ενδιάμεσο φορέα τρίτης χώρας. Πρέπει να υποτεθεί ότι ο δεύτερος i) έχει καταβάλει ή θα καταβάλει πληρωμή στην οντότητα Β, ή ii) έχει παράσχει ή θα παράσχει κάποια μορφή ανταλλάγματος στην οντότητα για τα εν λόγω αγαθά. Κατά συνέπεια, κάθε οικονομικός φορέας της ΕΕ που αποκτά τα αγαθά από ενδιάμεσο φορέα τρίτης χώρας και πραγματοποιεί πληρωμές ή προσφέρει οποιαδήποτε άλλη μορφή ανταλλάγματος στον ενδιάμεσο φορέα τρίτης χώρας επιτρέπει έμμεσα τη διοχέτευση κεφαλαίων και/ή οικονομικών πόρων στην οντότητα Β. **Όπως διαπιστώθηκε στην απάντηση στο ερώτημα 1.1, στον βαθμό που η οντότητα Β ελέγχεται από καταχωρισμένο πρόσωπο, η συναφής συναλλαγή ισοδυναμεί τελικά με την έμμεση διάθεση κεφαλαίων και/ή οικονομικών πόρων στο καταχωρισμένο πρόσωπο.**

Οποιοδήποτε άλλο συμπέρασμα θα συνεπαγόταν ότι το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού θα μπορούσε να καταστρατηγηθεί με τη σύσταση εικονικών εταιρειών, είτε σε κράτη μέλη είτε σε τρίτες χώρες, μέσω των οποίων κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι θα μπορούσαν να διοχετεύονται έμμεσα σε καταχωρισμένα πρόσωπα ή οντότητες μέσω οντότητας που ελέγχεται από τα εν λόγω καταχωρισμένα πρόσωπα ή οντότητες.

Για τη διαπίστωση του κατά πόσον η πραγματοποίηση πληρωμών ισοδυναμεί με την έμμεση διάθεση κεφαλαίων και/ή οικονομικών πόρων σε καταχωρισμένο πρόσωπο, όπως στην προκειμένη περίπτωση, οι οικονομικοί φορείς της ΕΕ θα πρέπει να αξιολογούν όλα τα πραγματικά στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους. Μεταξύ των στοιχείων αυτών μπορεί να συγκαταλέγονται: η παρέμβαση πολυάριθμων μεσαζόντων στην αλυσίδα που οδηγεί από τον κατασκευαστή έως τον τελικό χρήστη· η αναντιστοιχία μεταξύ της χώρας καταγωγής των αγαθών και εκείνης όπου βρίσκεται ενδιάμεση εταιρεία· η μεταφορά των αγαθών στην ΕΕ από την εν λόγω τρίτη χώρα· και η ύπαρξη περιοριστικών μέτρων της ΕΕ κατά σημαντικού αριθμού φυσικών ή νομικών προσώπων σε κάθε χώρα.

Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 9 του κανονισμού απαγορεύει σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, να συμμετέχουν, «εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστράτηγηση των μέτρων του άρθρου 2» του κανονισμού.

Τα ανωτέρω στοιχεία ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού, το οποίο ορίζει ότι οι ενέργειες των οικονομικών φορέων της ΕΕ «δεν θεμελιώνουν κανενός είδους ευθύνη αυτών, εάν δεν γνώριζαν και δεν είχαν εύλογη αιτία να υποπτευθούν ότι με τις ενέργειές τους θα παραβίαζαν τα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό», συμπεριλαμβανομένων εκείνων του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι η πραγματοποίηση πληρωμών υπέρ ενδιάμεσων φορέων τρίτων χωρών για προϊόντα που προέρχονται από την οντότητα Β μπορεί να θεωρηθεί ότι θέτει εμμέσως κεφάλαια στη διάθεση του καταχωρισμένου προσώπου, δεδομένου ότι i) οι ενδιάμεσοι φορείς τρίτων χωρών έχουν παράσχει αντάλλαγμα στην οντότητα Β για τα αγαθά και ii) η οντότητα ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο και, άρα, τεκμαίρεται ότι διοχετεύει τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους στο καταχωρισμένο πρόσωπο ή τα χρησιμοποιεί προς όφελός του. Επομένως, οι εν λόγω πληρωμές απαγορεύονται, εκτός εάν έχουν εγκριθεί από την ΕΑΑ, σύμφωνα με μία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στον κανονισμό, ή εκτός εάν αποδεικνύεται ευλόγως, κατά περίπτωση και με προσέγγιση βασιζόμενη στην ανάλυση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, ότι τα κεφάλαια δεν θα χρησιμοποιηθούν από το καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

Ερώτημα 2.2

Όπως αναφέρεται στην απάντηση στο ερώτημα 1.2 της πρώτης αίτησης, οι τράπεζες της ΕΕ υποχρεούνται να εφαρμόζουν διαδικασίες δέουσας επιμέλειας και να ελέγχουν αν οποιαδήποτε συναλλαγή την οποία διεκπεραιώνουν θα ισοδυναμούσε με διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων, άμεσα ή έμμεσα, σε καταχωρισμένα πρόσωπα ή οντότητες ή προς όφελός τους. Εάν μια τράπεζα της ΕΕ γνωρίζει ή έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι μια συναλλαγή την οποία επεξεργάζεται θα ισοδυναμούσε με άμεση ή έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε καταχωρισμένο πρόσωπο, πρέπει να απέχει από τη διεκπεραίωση της συναλλαγής, να δεσμεύσει το ποσό και να ενημερώσει αμέσως την ΕΑΑ και την Επιτροπή, προκειμένου να μην παραβιαστούν το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 8¹² του κανονισμού.

Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 9 του κανονισμού απαγορεύει σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, να συμμετέχουν, «εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστρατήγηση των μέτρων του άρθρου 2» του κανονισμού.

Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού, το οποίο ορίζει ότι οι ενέργειες των οικονομικών φορέων της ΕΕ «δεν θεμελιώνουν κανενός είδους ευθύνη αυτών, εάν δεν γνώριζαν και δεν είχαν εύλογη αιτία να υποπτευθούν ότι με τις ενέργειές τους θα παραβίαζαν τα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό», συμπεριλαμβανομένων εκείνων του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού.

Ερώτημα 2.3

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 9 του κανονισμού ουδόλως αναφέρονται στον τόπο όπου βρίσκεται ο αποδέκτης των κεφαλαίων. Επομένως, απαγορεύεται σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, να πραγματοποιούν πληρωμές σε οποιαδήποτε οντότητα, ανεξαρτήτως τόπου της έδρας, εάν αυτό συνεπάγεται τη διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων, άμεσα ή έμμεσα, σε καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

Αυτό ισχύει την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή διατυπώνει την άποψη ότι:

- (1) Αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΑΑ να αποφαινεται, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της και τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, κατά πόσον ένα καταχωρισμένο πρόσωπο έχει τον έλεγχο της οντότητας Α ή της οντότητας Β.

Εάν διαπιστωθεί ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο έχει τον έλεγχο της οντότητας Α:

- (2) Η πραγματοποίηση πληρωμών προς τη θυγατρική της ΕΕ που τελεί υπό τον έλεγχο της οντότητας Α ισοδυναμεί με διάθεσή τους στην εν λόγω οντότητα· και στον βαθμό που η οντότητα Α ελέγχεται από το καταχωρισμένο πρόσωπο, οι πληρωμές μπορεί να θεωρηθεί ότι καθίστανται έμμεσα διαθέσιμες στο καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

¹² Το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου προβλέπει ότι «(...) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, οι οντότητες και οι οργανισμοί: α) παρέχουν αμέσως κάθε πληροφορία που μπορεί να διευκολύνει τη συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, (...) στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν ή εντοπίζονται, και τη διαβιβάζουν, απευθείας ή μέσω του κράτους μέλους, στην Επιτροπή.»

Εάν διαπιστωθεί ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο έχει τον έλεγχο της οντότητας Β:

- (3) Η πραγματοποίηση πληρωμών υπέρ ενδιάμεσων φορέων τρίτων χωρών για προϊόντα που προέρχονται από την οντότητα Β μπορεί να θεωρηθεί ότι καθιστά εμμέσως διαθέσιμα κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους στο καταχωρισμένο πρόσωπο.

Και στις δύο περιπτώσεις:

- (4) Οι τράπεζες της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζουν τις κατάλληλες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας, ώστε να αποφεύγεται η περίπτωση όπου η διεκπεραίωση μιας πληρωμής προς την οντότητα Α ή την οντότητα Β θα μπορούσε να οδηγήσει στην έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων στο καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.
- (5) Απαγορεύεται σε όλους τους οικονομικούς φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, να πραγματοποιούν πληρωμές σε οποιαδήποτε οντότητα, ανεξαρτήτως τύπου της έδρας, εάν αυτό θα συνεπαγόταν τη διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων, άμεσα ή έμμεσα, σε καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

Βρυξέλλες, 8.6.2021

*Για την Επιτροπή
Mairead McGUINNESS
Μέλος της Επιτροπής*

